

Příklad 3

Hmotný bod je na počátku pohybu v klidu, je urychlován zrychlením rovnoměrně narůstajícím během 5 s z hodnoty $5 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$ na hodnotu $15 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$ a dále narůstající stejným způsobem.

Určete zrychlení, rychlost a uraženou dráhu v době 10 s po počátku pohybu.

Zrychlení narůstá rovnoměrně, tj. jeho časová závislost je dána vztahem

$$a(t) = a_0 + k \cdot (t - t_0), \quad (1)$$

kde a_0 je počáteční zrychlení, t_0 je počáteční čas, k je parametr nárůstu zrychlení. Označíme-li zrychlení v čase $t_1 = 5 \text{ s}$ jako a_1 , pak platí

$$a_1 = a_0 + k \cdot (t_1 - t_0), \quad (2)$$

kde $t_0 = 0 \text{ s}$. Odtud lze jednoduše vyjádřit parametr k

$$k = \frac{a_1 - a_0}{t_1 - t_0}. \quad [k] = \text{m}\cdot\text{s}^{-3} \quad (3)$$

Pro zrychlení hmotného bodu lze psát rovnici (s uvážením rovnosti $t_0 = 0 \text{ s}$)

$$a(t) = a_0 + \frac{a_1 - a_0}{t_1} \cdot t \quad (4)$$

Po dosažení lze získat číselnou hodnotu zrychlení v čase $t = 10 \text{ s}$

a to $\underline{a(t=10 \text{ s}) = 25 \text{ m} \cdot \text{s}^{-2}}$.

Rychlost pohybu se určí integrací zrychlení

$$v(t) = \int a(t) \cdot dt \quad (5)$$

$$v(t) = \int \left(a_0 + \frac{a_1 - a_0}{t_1} \cdot t \right) dt \quad (6)$$

$$v(t) = a_0 \cdot t + \frac{a_1 - a_0}{2 \cdot t_1} \cdot t^2 + v_0 \quad (7)$$

kte v_0 je integrační konstanta znamenající rychlost hmotného bodu v čase $t_0 = 0 \text{ s}$, přičemž dle zadání platí $\underline{v_0 = 0 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}}$.

Rychlost pohybu hmotného bodu je popsána rovnicí

$$v(t) = a_0 \cdot t + \frac{a_1 - a_0}{2 \cdot t_1} \cdot t^2 \quad (8)$$

Po dosažení číselných hodnot lze získat rychlost hmotného bodu v čase $t = 10 \text{ s}$ a to $\underline{v(t=10 \text{ s}) = 150 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}}$.

Uražená dráha se dále získá integrací rychlosti:

$$s(t) = \int v(t) \cdot dt, \quad (9)$$

$$s(t) = \int \left(a_0 \cdot t + \frac{a_1 - a_0}{2 \cdot t_1} \cdot t^2 \right) \cdot dt, \quad (10)$$

$$s(t) = \frac{1}{2} a_0 \cdot t^2 + \frac{a_1 - a_0}{2 \cdot t_1} \cdot t^3 + s_0 \quad (11)$$

kte s_0 je integrační konstanta vyjadřující uraženou dráhu hmotného bodu v čase $t_0 = 0 \text{ s}$, přičemž počáteční poloha hmotného bodu se zvolí tak, že $s_0 = 0 \text{ m}$.

Uražená dráha hmotného bodu je určena vztahem

$$s(t) = \frac{1}{2} a_0 \cdot t^2 + \frac{a_1 - a_0}{6 \cdot t_1} \cdot t^3 \quad (12)$$

Po dosažení se získá uražená dráha hmotného bodu v čase $t = 10 \text{ s}$ jako $s(t = 10 \text{ s}) = 583,3 \text{ m}$.